

Rakendatud toetusmeetmed

ÜPP I samba otsetoetused ja täiendavad otsetoetused

Piimasektori toetamist alustati 1998. aastal ja see on vastavalt ÜPP võimalusi arvestades säilinud. Peale ELga liitumist maksti aastatel 2004-2006 piimalehma kasvatamise täiendavat otsetoetust taotlemise aasta piimalehmade arvu alusel (2006. aastal piima tootmiskvoodi alusel). 2007. aastal kui lõppes EL-15 üleminekuperiood ühtse otsemaksete kava rakendamisele, tehti oluline muudatus ka täiendavate otsetoetuste aluste osas. See tähendab, et kõikidele tootmisega seotud otsetoetustele hakkasid kehtima igas EL-27 liikmesriigis ühetaolised alused. Kuna tootmise kohustusest lahti seotud toetus eeldab ajaloolise referentsi sätestamist, makstakse alates 2007. aastast piima täiendavat otsetoetust põllumajandusliku tegevusega tegelevale isikule talle 31. märtsi 2007. aasta seisuga määratud piima tootmiskvoodi (otseturustus- ja/või tarnekvoot) alusel. 2010. a määrati EL ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse alusel ka täiendava otsetoetuse saamise individuaalsed toetusõigused, nendele isikutele, kellel oli 31. märtsi 2007. a seisuga määratud piima tootmiskvoot ning sätestati nende toetusõiguste üleandmise võimalused ja piirangud. Piirangute sätestamine tulenes sellest, et piima täiendava otsetoetuse toetusõiguste alusel saab toetust taotleda vaid aastatel 2010-2012, st 3 aasta jooksul.

Piimatootmise säilitamise eesmärgil otsustati 2009. aastal maksta perioodil 2010-2013 piima eritoetust haavatavatele tootmistüüpidele, milleks on 100 ja vähema pealised piimatootmiskvooti omavate tootjate piimakarjad ja kõikides (olenemata piimalehmade arvust) piimakvooti omavate tootjate karjades saartel, kus ei ole piimatööstust ega tasuta püsiühendust piimatööstust omava piirkonnaga. Toetust makstakse piimasektorile EL eelarve vahenditest vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 73/2009 art 68 võimalustele.

2009. aasta piimaturu kriisi mõjude leevendamiseks kiideti sama aasta novembris EL põllumajanduse ja kalanduse nõukogus erakorralise meetmena heaks ühenduse eelarvest EL piimatootjatele täiendava 300 miljoni euro eraldamine. Iga liikmesriigi osakaal sellest summast määrati 2008/09 piima kvoodiaasta tegeliku piimatoodangu põhjal tootmiskvoodi piires. Eestis maksti toetusesumma piima turutoetusena põllumajandusliku tegevusega tegelevale isikule, kellel oli 2009. aasta 31. detsembri seisuga määratud individuaalne piima tootmiskvoot ning kelle kvooditäitmise kohta perioodil 1. september kuni 31. september 2009 oli PRIA-le laekunud andmeid.

2010. aastal maksti piimasektorile järgmisi toetusi:

- 1) piima täiendav otsetoetus (kuni 2012) – 10,76 mln eurot piima täiendava otsetoetuse toetusõiguse omanikele;
- 2) veise täiendav otsetoetus (kuni 2012) – toetuse eelarve kokku 5,7 mln krooni, sellest 4,3 mln eurot piima täiendava otsetoetuse toetusõiguse omanikele;
- 3) piimasektori eritoetus (kuni 2013) – 1,25 mln eurot;
- 4) turutoetuse erimeede piimasektoris (ainult 2010) – 1,3 mln eurot;
- 5) ühtne pindalatoetus – toetuse eelarve kokku 70,5 mln eurot, sellest 26,7 mln eurot piima täiendava otsetoetuse toetusõiguse omanikele.

EL piima ja piimatoodete turukorraldusmeetmed

Piimatoodete eksporditoetusi makstakse EL ja maailmaturu hinna vahe katmiseks nende viimisel kolmandate riikide turgudele. 2009. aasta turukriisi tingimustes taastati vahepeal

soodsa olukorra tõttu kasutusest väljas olnud nii fikseeritud kui pakkumismenetluse teel taotletava eksporditoetuse maksmine, kuid turuolukorra paranedes ning EL ja maailmaturu hindade ühtlustudes viidi toetusemäärad sama aasta oktoobris/novembris taas nulli. 2010.aastal on toetusemäärad nullis püsinud.

Eksporditoetusi on Eesti operaatorid saanud ELga liitumisest alates kõigil aastatel, mil need reaalselt kasutusel on olnud. 2009. aasta piimakriisi ajal maksti Eestis eksporditoetusi 1,77 miljonit eurot.

Või ja lõssipulbri sekkumiskokkuostu mõtteks on sesoonse ülepakkumise või üldise turunõrkuse korral liigsete koguste turult kõrvaldamise (pakkumise vähendamise) kaudu turuhinna toetamine, teiselt poolt aga võimaldab sekkumiskoguste müük ülekuumenevat turgu jahutada. Igal aastal 1. märtsist kuni 31. augustini on võimalik fikseeritud hinnaga 221,75 EUR/100kg lattu müüa 30 tuh t võid ning hinnaga 169,8 EUR/100kg 109 tuh t lõssipulbrit. Peale nende koguste täitumist võib kokkuost jätkuda komisjoni algatusel pakkumismenetluse kaudu.

Meedet on Eestis aktiivselt kasutatud, 2005-2006 osteti ladudesse 1,8 tuh tonni võid, mis 2007. aastaks turule tagasi müüdi. Kokkuost käivitus taas 2009. aasta piimanduskriisi ajal, mil Eesti ladudesse osteti 1,2 tuh tonni võid ja 2,6 tuh tonni lõssipulbrit 6,92 miljoni euro eest. 2010. aastal soodsa turuolukorra tingimustes müüdi kokkuostetud või tagasi turule või eraldati enim puudust kannatavatele inimestele antava toiduabi programmi jaoks, samuti eraldati toiduabiks üle poole kokkuostetud lõssipulbrit.

Või eraladustamine on turukorralduslik meede, kus või pakuja kõrvaldab tooted teatud ajaks turult ning saab selle eest toetust. Või lattu paigutamine peab toimuma ajavahemikul 1.märtsist 15.augustini ning ladustamine peab kestma vähemalt 90 päeva. 2010. aastal maksti ladustamislepingu sõlmimisel fikseeritud tasu 18,31 EUR/tonn ning iga päeva kohta ladustamise tasu 0,34 EUR/tonn (tasu suurused otsustatakse igal aastal vastavalt turuolukorrale).

Eestis on meedet vaid korra 2007. aastal rakendatud (ladustati 84 tonni).

Koolipiimatoetuse meede on ühelt poolt mõeldud piima ja piimatoodete tarbimise stimuleerimiseks ning teiselt poolt noorte hulgas tervisliku toitumise edendamiseks.

Eesti alustas oma siseriiklikku koolipiima skeemi rakendamist juba enne EL-ga liitumist. 2010/11 õppeaasta alguse seisuga oli koolipiimaskeemi haaratud 986 õppeasutust 206,8 tuhande potentsiaalse koolipiima tarbijaga (93% kogu toetuse sihtrühmast). Eesti kasutab EL seadusandluses liikmesriigi otsustada jäetud võimalust ja maksab riigieelarvest igal aastal piimatoote hinna ja EL toetusemäära vahe katmiseks koolipiima täiendavat toetust (2010. aastal 700 tuhat eurot) - 2008/09 õppeaastal kasutas siseriikliku lisatoetuse maksmise võimalust 12 liikmesriiki.

Toetust saavad taotleda: õppeasutus (nt lasteaed, algkool, põhikool, gümnaasium), õppeasutust või õppeasutusi esindav juriidiline isik (nt toitlustaja), linna- või vallavalitsus enda territooriumil paiknevate koolide/lasteaedade nimel, piimatoodete pakuja (nt piimatööstus). Koolipiima võib pakkuda lasteaiastele, I-XII klassi õpilastele ning põhihariduse baasil kutseõppeasutuses õppivatele õpilastele.

Koolipiimatoetust saavad heakskiidetud taotlejad taotleda järgnevate toodete pakkumise eest:

1. Tooted rasvasisaldusega vähemalt 3,5%
 - Kuumtöödeldud maitsestatud täispiim rasvasisaldusega vähemalt 3,5%
 - Kuumtöödeldud maitsestatud täispiim rasvasisaldusega vähemalt 3,5%
 - Maitsestatud täispiimajogurt rasvasisaldusega vähemalt 3,5%
2. Tooted rasvasisaldusega 2,5%

- Kuumtöödeldud maitsestatud piim rasvasisaldusega 2,5%
 - Kuumtöödeldud maitsestatud piim rasvasisaldusega 2,5%
 - Maitsestatud piimajogurt rasvasisaldusega 2,5%
 - Keefir rasvasisaldusega 2,5%
3. Tooted rasvasisaldusega 1,5%-1,8%
- Kuumtöödeldud maitsestatud piim rasvasisaldusega 1,5% - 1,8%
 - Kuumtöödeldud maitsestatud piim rasvasisaldusega 1,5% - 1,8%
 - Maitsestatud piimajogurt rasvasisaldusega 1,5% - 1,8%
 - Vähemalt 1,5% rasvasisaldusega hapupiim
 - Maitsestatud hapupiim rasvasisaldusega vähemalt 1,5%

Piima tootmiskvoot on EL ühise piimanduspoliitika meede, mille eesmärgiks on tootmismahu piiramise kaudu stabiliseerida piimaturgu. Turustamisviisist lähtuvalt jagunevad liikmesriikidele määratud kvoodid tootjate individuaalseteks tarne- ja otseturustamiskvootideks. Tootjatel on turustamise muutustest tulenevalt võimalik oma otseturustamiskvoodi koguseid tarnekvoodi kogusteks ja vastupidi muuta, peale mida fikseeritakse liikmesriigi tarnekvoodi ja otseturustamiskvoodi kogused vastavaks 1. aprillist 31. märtsini kestvaks kvoodiaastaks. Kvoodiaasta lõppedes tuleb liikmesriigi fikseeritud kvoodi ületamisel oma individuaalset kvooti ületanud tootjatel maksta kvoodiületamise tasu.

Eesti piimakvoodi suuruseks 1. aprillist 2010 alanud kvoodiaastal on 672 547 tonni, sellest 663 670 tonni tarnekvooti ning 8 877 tonni otseturustamiskvooti.

Eesti pole seni piimakvoodi täitmisele väga lähedale jõudnud ning tootjad pole seetõttu kvoodi piiravat mõju kogu selle ranguses tundnud. Tootmine (enne 2009. aastat) küll kasvas, samas suurenes ka kvoot ise – suure hulga otseturustamiskvooti on tootjad muutnud ümber tööstusele tarnimise kvoodiks; 2006 lisati Eesti kvoodile ligi 22 tuhande tonni suurune nn. restruktureerimise erireserv; 2008/09 kvoodiaastast tõsteti kõikide EL liikmesriikide kvote 2% võrra, 2009/10 ja 2010/11 kvoodiaastast 1% võrra ning veel kolmel tuleval kvoodiaastal tõstetakse 1% võrra.

Piima tootmiskvoodi rakendamine lõpeb EL-s 31.märtsil 2015. aastal.

MAK 2007-2013 meetmed

MAKis ei ole hetkel ühtegi spetsiaalselt piimandussektorile suunatud meedet, ka ei eelistata piimandussektorit teistele sektoritele ei toetusmäärade, summade ega ka hindamiskriteeriumide osas.

Piimandussektori ettevõtjatel on võimalik taotleda toetust või osaleda kaudse kasusaajana järgmistes MAKi toetusmeetmetes:

Meede 1.1 (Koolitus- ja teavitustegevused)- toetust saab taotleda põllumajandustootjate ja töötajate koolitamiseks, õppereiside ja konverentside korraldamiseks ja nendel osalemiseks jne.

Toetust antakse kuni 100% abikõlblikest kuludest.

Meede 1.2 (Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine)- toetust saab põllumajandustootmisega alustav/tegelev füüsilisest isikust ettevõtja ja füüsilisest isikust osanikega osauhing. Toetust antakse põllumajandusliku tegevuse alustamiseks või arendamiseks. Toetust antakse ühe taotleja kohta kuni 40 000 eurot üks kord arengukava programmiperioodil.

Meede 1.3 (Nõuandesüsteemi ja –teenuste toetamine)- toetust saab põllumajandustootja ja erametsa valdaja. Toetust antakse individuaalse nõuandeteenuse ostmiseks ning nõuandesüsteemi arendamiseks. Toetust antakse kuni 80% abikõlblikest kuludest nõuandeteenuse kohta, kuid mitte rohkem kui 1 500 eurot kalendriaastas.

Meede 1.4.1 (Investeeringud mikropõllumajandusettevõtete arendamiseks)- toetust saab mikropõllumajandustootja. Toetust antakse põllumajandustootmiseks ja omatoodetud saaduste töötlemiseks vajalike hoonete ja rajatiste ehitamiseks, masinate ja seadmete ostmiseks jne. Toetust antakse 35% kuni 60% ulatuses, sõltuvalt toetatavast tegevusest ja taotlejast. Toetuse maksimaalne suurus on kuni 100 000 eurot arengukava programmiperioodil kokku, kui toetust taotleb üks taotleja, või kuni 300 000 eurot programmiperioodil kokku, kui toetust taotleb tulundusühistu või vähemalt kolm taotlejat ühiselt.

Meede 1.4.2 (Investeeringud loomakasvatusehitistesse)- toetust saab loomakasvatusega tegelev põllumajandustootja. Toetust antakse loomakasvatusehitise ja selle juurde kuuluva hoidla ehitamiseks ning nendesse paigaldatava statsionaarse tehnoloogilise seadme ostmiseks ja paigaldamiseks. Toetuse määr on 40%-60% investeeringu maksumusest. Toetuse maksimaalne suurus ühe taotleja kohta on 500 000 eurot programmiperioodi jooksul.

Meede 1.6.1 (Põllumajandustoodete ja mittepuiduliste metsasaaduste töötlemine)- toetust saab põllumajandustootja, põllumajandustootjaid ühendav tulundusühistu ning põllumajandustooteid ja mittepuidulisi metsasaadusi töötlev ja turustav ettevõtja, kes kuulub mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõtjate hulka või on suurettevõtja. Toetust antakse toiduainete ja sööda tootmiseks vajaliku seadme ja tehnoloogia ostmiseks, paigaldamiseks ja rakendamiseks; toiduainete- ja söödatööstuse puhul lao- või tootmishoone ehitamiseks ja renoveerimiseks; põllumajandustoodete ja mittepuiduliste metsasaaduste töötlemiseks ja turustamiseks vajaliku tarkvara ning info- ja sidetehnoloogilise seadme ostmiseks, paigaldamiseks ja rakendamiseks; puhastusseadme osaks oleva seadme ostmiseks, paigaldamiseks ja rakendamiseks ning puhastusseadme osaks oleva rajatise ehitamiseks ja renoveerimiseks; toiduks või söödaks mittekasutatavate põllumajandustoodete ja mittepuiduliste metsasaaduste töötlemiseks vajaliku seadme ostmiseks, paigaldamiseks ja rakendamiseks. Toetust antakse mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõtjale kuni 50% ja suurettevõtjale kuni 25% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest. Toetuse maksimaalne suurus ühe taotleja kohta kogu arengukava programmiperioodi jooksul on 1 920 000 eurot.

Meede 1.6.2 (Piimandussektori ja mahepõllumajandustootmise kohandumine uute väljakutsetega)- toetust saab piimatootjaid või mahepõllumajandustootjaid ühendav tulundusühistu, kes kuulub mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõtjate hulka. Toetust antakse piima- ja mahetoodete töötlemiseks vajalikesse masinatesse, seadmetesse ja tehnoloogiasse ning tootmis- ja laohoonetesse tehtavateks investeeringuteks. Toetust antakse kuni 50% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest. Toetuse maksimaalne suurus ühe taotleja kohta kogu arengukava programmiperioodi jooksul on 1 920 000 eurot.

Meede 1.6.3 (Põllumajandustoodete ühisturustamise edendamine)- toetust saab põllumajandustootjaid ühendav tulundusühistu, kes kuulub mikro- väikese või keskmise suurusega ettevõtjate hulka. Toetust antakse tootjarühma liikmete toodetud toodete ühiseks ladustamiseks, sorteerimiseks, pakendamiseks ja turustamiseks vajalikesse masinatesse, seadmetesse ja tehnoloogiasse ning hoonetesse tehtavatesse investeeringutesse. Toetust

antakse kuni 50% abikõlblikest kuludest. Toetuse maksimaalne suurus programmiperioodi jooksul on 1 920 000 eurot.

Meede 1.7.1 (Põllumajandus- ja toidusektoris ning metsandussektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alane koostöö)- toetust saab nii põllumajandustootja kui ka töötleja. Toetust antakse võrdlusuuringute, rakendusuuringute ja tootearenduse alaste projektide läbiviimiseks koostöös teadus-arendusasutustega. Toetust antakse 25-80% ulatuses, sõltuvalt toetatavast tegevusest ja taotlejast. Toetuse suurus on rakendusuuringute ja tootearenduse või neid kombineerivate projektide puhul 5 006 912 320 000 eurot ning võrdlusuuringute puhul 192 000 eurot projekti kohta.

Meede 1.7.2 (Põllumajandustootjate osalemine toidukvaliteedikavas)- toetust saab põllumajandustootja. Toetust antakse toidukvaliteedikavas osalemisest tekkinud täiendavate püsikulude katteks. Toetuse maksimaalne suurus on 3 000 eurot taotleja kohta.

Meede 1.7.3 (Toidukvaliteedikavade raames toodetud toodete alane teavitamis- ja edendamistegevus)- toetust saab põllumajandustootjatest koosnev tootjarühm. Toetatakse tarbijate teavitamist toidukvaliteedikavade raames toodetud toodetest ning nende toodete edendamist. Maksimaalne toetusmäär on 70% abikõlblikest kulutustest. Maksimaalne toetussumma on 191 735 eurot rühma kohta aasta jooksul.

Meede 1.8 (Põllu- ja metsamajanduse infrastruktuur)- toetust saab põllumajandustootja. Toetust antakse maaparandussüsteemi ja rajatise ning selle juurde kuuluva tee ehitamiseks või rekonstrueerimiseks ning tuletõrjetiši koos veevõtu- ja loomade joomiskohaga ehitamiseks või rekonstrueerimiseks. Toetust antakse 40–90% toetatava tegevuse abikõlblikust maksumusest, sõltuvalt tegevusest. Toetuse maksimaalne suurus ühe taotleja kohta on 543 249 eurot kalendriaastas ja 1 086 498 eurot programmiperioodil.

Meede 1.9 (Tootjarühmade loomine ja arendamine)- toetust saab põllumajandustootjatest koosnev tootjarühm. Toetust antakse tootjarühmade administratiivse ja majandusliku suutlikkuse tõstmiseks läbi tootjarühmade loomise, arendamise ja nende haldustegevuse toetamise. Toetust antakse viie aasta jooksul kokku kuni 310 000 eurot.

Meede 2.1 (Ebasoodsate piirkondade toetus) – toetust saab põllumajandustootja, kes on õigustatud saama sama maa kohta ühtset pindalatoetust ning kes võtavad kohustuse tegeleda põllumajandusega Eesti territooriumil kindlaksmääratud valdades vähemalt viie aasta jooksul pärast esimest väljamakset. Toetuse eesmärk on säilitada põllumajandusmaa jätkuva kasutuse kaudu paikkonda ning alal hoida ja edendada säästva põllumajandusliku tootmise süsteeme, toetades keskkonna ja paikkonna parandamist läbi maade hooldamise. Toetuse määr on 25 eurot hektari kohta aastas.

Meede 2.2 (Natura 2000 toetus põllumajandusmaale) - toetust saab põllumajandustootja, kes on õigustatud saama sama maa kohta ühtset pindalatoetust. Natura 2000 põllumajandusmaa toetuse üldeesmärk on tagada Natura 2000 võrgustiku aladel looduskaitseõuete täitmine, säilitada nendes piirkondades põllumajanduslik tegevus ning aidata seal toime tulla ebasoodsate asjaoludega, mis tulenevad nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ (loodusliku linnustiku kaitse kohta) ja nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ (looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta) rakendamisest, et aidata kaasa Natura 2000 alade tõhusale majandamisele. Toetuse määr on 32,08 eurot hektari kohta aastas.

Meede 2.3 (Põllumajanduslik keskkonnatoetus) – toetust saab põllumajandustootja. Põllumajanduslikku keskkonnatoetust makstakse asjakohaste õigusaktidega võrreldes täiendavate nõuete järgimise eest. Põllumajandusliku keskkonnatoetuse puhul võtab taotleja omale kohustuse täita toetuse saamise nõudeid viis aastat. Põllumajandusliku keskkonnatoetuse indikatiivne kogueelarve aastateks 2007–2013 on 210,8 miljonit eurot. Meede koosneb järgmistest alameetmetest:

- keskkonnasõbraliku majandamise toetus;
- mahepõllumajandusliku tootmise toetus;
- ohustatud tõugu looma pidamise toetus;
- kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus;
- poolloodusliku koosluse hooldamise toetus.

Meede 2.4 (Loomade heolu: loomade karjatamise toetus) – Toetust saab põllumajandustootja. Toetust makstakse veiste, lammaste, kitsede ja hobuste kohta, keda karjatamisperioodil rohumaadel karjatatakse. Toetust ei maksta mahepõllumajanduse registris registreeritud mahepõllumajanduslikult peetavate loomade kohta, sh loomade kohta, kelle kohta taotletakse mahepõllumajandusliku tootmise toetust. Loomi, kelle kohta taotletakse karjatamise toetust, tuleb karjatamisperioodil (1.juunist kuni 31. augustini) rohumaadel karjatada. Loomi peab karjas pidama vähemalt neli kuud alates toetuse taotlemise esimesest päevast kuni vastava aasta karjatamisperioodi lõpuni. Toetuse määr veise või hobuse kohta aastas on 51,13 eurot ning kitse või lamba kohta 9,20 eurot.

Meede 3.1 (Majandustegevuse mitmekesistamine maapiirkonnas)- toetust saab põllumajandustootja või töötaja, kes ei kuulu meetme 1.4.1 või 1.6 sihtrühma. Toetust antakse majandustegevuse mitmekesistamiseks vajalike hoonete ja rajatise ehitamiseks ning hoone parendamiseks ning masinate ja seadmete ostmiseks. Toetust antakse 30-60% toetatava tegevuse abikõlblikust maksumusest. Toetuse maksimaalne suurus ühe taotleja kohta on 300 000 eurot programmiperioodil.

MAK IV telg (LEADER-meetmed) – toetust saavad kohalikud tegevusgruppid (MTÜd), ettevõtjad, omavalitsusüksused, mittetulundusühendused, sihtasutused ja seltsingud. Toetust antakse kohalike tegevusgruppide juhtimiseks, oskuste omandamiseks ja piirkonna elavdamiseks; kohaliku arengu strateegiate rakendamiseks. Maksimaalne toetussumma investeeringutele on kuni 200 000 eurot, seltsingutele kuni 10 000 eurot ühe projekti kohta.

Riiklikud toetused

Põllumajandusloomade aretustoetus

Põllumajandusloomade aretustoetust võib taotleda Põllumajandusloomade aretuse seaduse alusel Veterinaar- ja Toiduameti poolt tunnustatud aretusühing või jõudluskontrolli läbiviija, kui ta on tegutsenud vähemalt ühe aasta järgmistest põllumajandusloomade aretusvaldkondades: tõuraamatu või aretusregistri pidamine; jõudluskontrolli läbiviimine või geneetilise väärtuse hindamine.

Toetuse ühikumäär olenevalt aretusvaldkonnast ja loomaliigist ühe looma kohta on järgmine:

1. veiste tõuraamatu pidamine - 10,2 eurot;
2. veiste jõudluskontrolli läbiviimine - 6,4 eurot;
3. eesti maatõugu veiste tõuraamatu pidamine - 83 eurot;
4. sigade tõuraamatu või aretusregistri pidamine - 8 eurot;
5. sigade jõudluskontrolli läbiviimine - 10,2 eurot;
6. lammaste tõuraamatu pidamine - 8,3 eurot;
7. lammaste jõudluskontrolli läbiviimine - 8 eurot;
8. hobuste tõuraamatu pidamine - 167 eurot;

9. eesti hobuste, eesti raskeveohobuste ja tori tõu universaalsuuna hobuste tõuraamatu pidamine - 265 eurot;
10. eesti vuti jõudluskontrolli läbiviimine - 226 eurot.

Põllumajandustootja asendamise toetus

Põllumajandustootja asendamise toetust võib anda taotlejale, kes: on välja töötanud Eestit hõlmava põllumajandustootja asendusteenuse arengukava ja struktuuri; korraldab põllumajandustootja asendaja koolitust; on sõlminud asendajana tegutseda võiva isikuga asjakohase lepingu; osutab asendusteenust nõuetekohase põllumajandustootjaga sõlmitud lepingu alusel. Põllumajandustootjal, kellele toetatavat asendusteenust osutatakse, ei või asendusteenuse osutamise aastale eelnenud aastal olla rohkem kui kuus töötajat ja tema asendusteenuse osutamise aastale eelnenud aasta netokäive ei või ületada 958 674 eurot ning tema ettevõttes peab Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ameti (edaspidi *PRIA*) põllumajandusloomade registri andmetel olema taotluse esitamisele eelnenud aasta 1. mai seisuga vähemalt viiele loomühikule vastaval hulgal veiseid, sigu, lambaid või kitsi. *PRIA* arvutab taotlejale makstava toetuse suuruse, arvestades ettenähtud toetuse tunnitasu määra ja riigielarvest eraldatud vahendite suurust ning lepingute alusel taotluses esitatud asendustundide arvu. Asendustoetuse maksimaalne tunnitasu on 12,8 eurot.

Kindlustustoetus

Kindlustustoetust võib taotleda väikese või keskmise suurusega põllumajandustootja kes on sõlminud enda valitud kindlustusandjaga kindlustuslepingu. Toetusega hüvitatakse taotlejatele osaliselt kindlustusmaksed, mis ta on tasunud kindlustusandjaga sõlmitud kindlustuslepingu alusel kindlustustoetuse perioodil. Kindlustuslepingu esemeks võivad olla: tera- ja kaunvili; heinaseeme; õlikultuurid; kartul; köögivili; puuvili; marjad; viljapuud; marjapõõsad; puukooliistandused; dekoratiivtaimed; veised; sead; lambad; kitsed; hobused (v.a võistlus- ja ratsahobused); kodulinnud; mesilaspered.

Kindlustatavateks riskideks võivad olla:

- loodusõnnetusega võrreldavad ebasoodsad ilmastikutingimused nagu näiteks külm, rahe, jää, vihm, põud, äike või tromb, mis hävitavad rohkem kui 30% põllumajandustootja keskmisest aastatoodangust (naturaalses väljenduses);
- ebasoodsad ilmastikutingimused nagu näiteks rahe, jää, vihm, põud, äike või tromb, mis hävitavad vähem kui 30% põllumajandustootja keskmisest aastatoodangust;
- looma- ja taimehaigused või kahjurite levik.

Kindlustustoetusega hüvitatakse kuni:

- 80% kindlustustoetuse perioodil tasutud kindlustusmaksetest, kui poliisi on märgitud, et kindlustuskaitse hõlmab ainult loodusõnnetusega võrreldavaid ebasoodsaid ilmastikutingimusi, mis hävitavad rohkem kui 30% põllumajandustootja keskmisest aastatoodangust. Kahju peab tekkima iga konkreetse ilmastikutingimuse tagajärjel rohkem kui 30%, mitte mitme ilmastikutingimuse koostoime tagajärjel;
- 50% kindlustusmaksest, kui poliisi on märgitud, et kindlustuskaitse hõlmab lisaks loodusõnnetusega võrreldavatele ebasoodsatele ilmastikutingimustele ka muid ilmastikutingimusi nagu näiteks külm, rahe, jää, vihm, põud, äike või tromb, mis hävitavad vähem kui 30% põllumajandustootja keskmisest aastatoodangust;
- 50% kindlustusmaksest, kui poliisi on märgitud, et kindlustuskate hõlmab looma- ja taimehaigustest või kahjurite levikust tulenevaid kahjusid.

Praktikatoetus

Praktikatoetust saab taotleda põllumajandustootja, kes korraldab oma ettevõttes põllumajanduserialal õppiva õpilase või üliõpilase õppepraktika. *PRIA* arvutab taotlejale

makstava toetuse suuruse, arvestades “Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse” § 24 lõike 2 alusel kehtestatud toetuse määra, praktikantide arvu ja õppepraktika kestust.

Turuarendustoetus

Turuarendustoetuse eesmärgiks on suurendada põllumajandustoodete turustamisvõimalusi, juurutada teadus- ja arendussaavutusi põllumajandustootmisse või põllumajandustoodete töötlemisse või parandada põllumajandustoodete tootmist või töötlemist. Eelpool mainitud eesmärkide saavutamiseks toetatakse turuarendustoetuse kaudu turu-uuringute tegemist, põllumajandustoodete või töödeldud toodete tutvustamisi, messil või näitusel osalemist või messi või näituse korraldamist, Eestis toimival koolitusel või seminaril osalemist või Eestis toimuva koolituse või seminari korraldamist ning samuti ka väljaspool Eestit toimuva õppereisi korraldamist.

Turuarendustoetust võib taotleda mittetulundusühing, mille liikmetest vähemalt pooled on põllumajandustootjad, põllumajandustoodete töötlejad või neid ühendavad mittetulundusühingud ning toetuse määra suurus on kuni 85% ulatuses abikõlblikest kuludest. Taotletav toetussumma taotleja kohta võib olla kuni 127 824 eurot juhul, kui taotleja on üht valdkonda esindav mittetulundusühing, mille liikmeteks on ainult üht valdkonda esindavad ettevõtjad ja erialaliidud ning 255 647 eurot juhul, kui taotleja on mittetulundusühing, mille liikmeteks on vähemalt kahe erineva valdkonna erialaliidud, ning kui toetatavate tegevuste hulgas on mitut valdkonda hõlmavad tegevused.

Promotsioonimeetmed

Euroopa Liit ja Eesti riik toetavad siseturul ja kolmandate riikide turgudel rakendatavaid põllumajandustoodete teavitus- ja müügiesendamisetegevusi, mis on suunatud tootekategooriale üldiselt ega ole orienteeritud konkreetsele kaubamärgile. Programm peab põhinema toote kvaliteedil, toiteväärtusel, ohutusel või tootmismeetodil, mitte aga tema päritolul. Meetme eesmärgiks on tõsta euroopa toidukaupade mainet, lisaks on meetmel positiivne mõju tarbija teadlikkusele tervislikust toitumisest ja turul olemasolevatest jälgitavus- ja kvaliteedimärgisüsteemidest. Üks kuni kolm aastat kestvad programmid võivad sisaldada reklaami- ja suhtekorraldustegevusi, teavitustegevusi, messidel ja näitustel osalemist, uuringuid müügiesendustegevuste mõju kohta. Finantseerimine on kolmepoolne: programmi kogukuludest katab kuni 50% Euroopa Liit, vähemalt 20% sektoriorganisatsioon ning ülejäänud liikmesriik. Programmi teostamise eest vastutab sektoriorganisatsioon, kes võib teatud tegevused ka ise ellu viia. Enamiku programmist peab siiski rakendama avaliku protseduuri läbi valitud rakendusorgan, näiteks reklaamiagentuur.

Geograafilised tähised ja päritolusertifikaadid

Tegemist on toidukaupade nimetuste registreerimissüsteemiga, mis baseerub nende geograafilisel päritolul või traditsioonilisel iseloomul. Antud nimetuste kaitse ühenduse tasandil tagavad riigisisesed sõltumatud inspeksioonisüsteemid, ühenduse tasandil on kogu registreerimisprotseduur ning märkide kasutamine tasuta.

Kaitstud päritolunimetus (*Protected Designation of Origin, PDO*) – Toode, mille tooraine saadakse määratletud geograafilisest piirkonnast ning mille tootmine, töötlemine ja valmistamine toimuvad nimetatud geograafilises piirkonnas. Toote kvaliteet või omadused tulenevad valdavalt või eranditult selle geograafilise piirkonna keskkonna- ja inimfaktoritest.

Kaitstud geograafiline tähis (*Protected Geographical Indication, PGI*) – Toode, mis on geograafilise piirkonnaga seotud ning mille puhul vähemalt üks sellega seotud etapp (tootmine ja/või töötlemine ja/või valmistamine) on toimunud määratletud geograafilises piirkonnas. Toote seos geograafilise piirkonnaga võib põhineda ka mainel.

Garanteeritud traditsiooniline eritunnus (*Traditional Speciality Guaranteed, TSG*) – Toode, mis on traditsioonilise iseloomuga; toodetud traditsioonilisel tootmisviisil või traditsioonilise koostisega. Toode peab selgelt erinema teistest samalaadsetest samasse kategooriasse kuuluvatest põllumajandustoodetest või -saadustest, kusjuures välimust ei loeta tunnusooneks. Toote tõendatud kasutamine peab olema toimunud vähemalt 25 aastat.

Programmi „Eesti Toit“ jätkutegevused

Aastatel 2006-2008 rakendati valdkondlik arengukava „Eesti toit,“ mille raames teostati üle 400 erineva mahuga projekti. Arengukava üldine eesmärk oli aidata kaardistada tüüpilise toidu tootmise, töötlemise, turustamise ja tarbimise olukorda, kujundada eesti toidu kuvandit, suurendada tüüpiliste toidukaupade konkurentsivõimet ja kodumaise ning välisriikide rahulolu eesti toidu ja toidukaubaga.

Hetkel on arengukava tegevused lõppenud, kuid Põllumajandusministeerium üritab vastavalt võimalustele iga-aastaselt teatud toiduvaldkonna- ja kultuuriga seotud projekte ellu viia.

Struktuurfondide meetmed perioodil 2007-2013

Tööstusettevõtja tehnoloogiainvesteeringu toetus- toetust saavad muuhulgas suured põllumajandustooted töötlevad ettevõtted. Toetust antakse tööstusettevõtja põhitegevusalaga seotud materiaalse vara soetamiseks ning selle vara seadistamiseks ja häälestamiseks, samuti soetatud materiaalse vara kasutuselevõtuks vajaliku immateriaalse vara soetamiseks. Toetatava projekti kogumaksumus ei või olla väiksem kui 63 912 eurot, mitme taotleja ühistaotluse puhul 127 823 eurot. Toetuse määr on suurettevõttele 20-40% projekti abikõlblikest kuludest.

Välismessitoetus- toetust saavad muuhulgas põllumajandustooted töötlevad ettevõtted. Toetust antakse välismessil osalemiseks eksponendina individuaalselt või ühisstendiga ning välismessi ühiskülastamiseks. Taotletava toetuse minimaalne suurus ühe välismessi külastamiseks on 2 556 eurot ja maksimaalne suurus 9 587 eurot taotluse kohta. Toetuse

maksimaalne suurus ühel välismessil osalemiseks on 47 934 eurot. Taotluse määr on kuni 50% projekti abikõlblikest kuludest.

Arendustöötaja kaasamise toetus- toetust saavad muuhulgas põllumajandustooteid töötlevad väikese- ja keskmise suurusega ettevõtted. Toetust antakse arendustöötajate, kes omavad vähemalt 5-aastast rahvusvahelist töökogemust asjaomases valdkonnas, kaasamiseks toetust taotlevasse ettevõttesse, seejuures toetatakse töötaja värbamisega seotud tegevusi ning arendustöötaja rakendamist toetuse saaja projekti eesmärkide elluviimiseks. Toetuse määr on kuni 50% projekti abikõlblikest kuludest

Eksporditurunduse toetus- toetust saavad muuhulgas põllumajandustooteid töötlevad ettevõtted. Toetust antakse toodete sihturu nõuetega vastavusse viimiseks, tootenäidiste ja reklaammaterjalide valmistamiseks ja tellimiseks, ekspordiplaanis kirjeldatud toodete või teenuste brändide väljatöötamiseks ja kaubamärkide registreerimiseks sihtriigis, sihtturgude külastamiseks ja sihtturgudele suunatud turundusürituste korraldamiseks välisriigis või Eestis, sihtturgudele suunatud välismessidel osalemiseks ja püsiekspositsiooni eksponeerimiseks sihtturul ning sihtturgude uuringute läbiviimiseks. Taotletava toetuse minimaalne suurus on 9 587 eurot ja maksimaalne suurus 95 867 eurot krooni projekti kohta. Toetuse määr on kuni 50% projekti abikõlblikest kuludest.

Teadus- ja arendustegevuse toetus- toetust saavad muuhulgas põllumajandustooteid töötlevad ettevõtted. Ettevõtjatele antakse toetust rakendusuuringu ja tootearenduse läbiviimiseks ning nendega seotud eeluuringute läbiviimiseks, väikese ja keskmise suurusega ettevõtja saab lisaks taotleda toetust rakendusuuringu või tootearenduse projekti käigus tekkiva tööstusomandi esmase õiguskaitse taotlemiseks. Taotletava toetuse maksimaalne suurus eeluuringu läbiviimiseks on 19 143 eurot projekti kohta, rakendusuuringu või tootearenduse läbiviimiseks taotletava toetuse suurus on minimaalselt 31 956 eurot ja maksimaalselt 1 917 349 eurot projekti kohta. Toetuse määr on 25%-75% toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest.

Teadmiste ja oskuste arendamise toetus- toetust saavad muuhulgas põllumajandustooteid töötlevad ettevõtted. Meetme raames toetatakse tööalase täiendkoolituse, sh üld- ja erikoolituse, läbiviimist ning väljaspool Eestit toimuvatel erialastel konverentsidel osalemist ning nõustamisteenuse kasutamist taotleja äritegevusega seotud teemadel. Toetuse miinimumsuurus on 2 237 eurot projekti kohta. Toetuse määr on 25%-50% projekti abikõlblikest kuludest.

Maaelu Edendamise Sihtasutuse (MES) meetmed

Tagatiste abikava

MES nõukogu kinnitas 20. novembril 2008 tagatiste abikava. Täna on MES läbi Põllumajandus- ja Rahandusministeeriumi teavitanud tagatiste abikavast ka Euroopa Komisjoni. Tagatiste abikava eesmärgiks on võimaldada väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääsu rahalistele vahenditele, sealhulgas põllumajandus- kalandus- ja transpordisektoris. Täna majanduskeskkonnas, kus laenu tagatiste hind on vähenenud, on muutunud laenu saamisel olulisemaks finantsgarantiid. MES pakub garantiid pankadele kõigi ettevõtlusvaldkondade jaoks. Laenule antav tagatis on seotud konkreetse pangalaenuga ning ühele ettevõttele võib tagatist anda kuni 80% laenusummast. Tagatise maksimumsuurus on kuni 2 500 000 eurot.

KredExi toetused**Laenud ja käendused**

Laene ja käenduseid saavad KredExist taotleda põllumajandustoodete töötledajad, kuid mitte põllumajandustootjad.

Edupõhine allutatud laen

Edupõhise intressiga allutatud laen on mõeldud pikemas perspektiivis jätkusuutlikele ja kasvule orienteeritud ettevõtetele, mida pangad ei ole valmis mõistlikel tingimustel finantseerima tulenevalt madalast omafinantseeringu määrast, riskantsest sektorist või ebapiisavatest tagatistest. Laenu suuruseks on 64 000 – 1 100 000 eurot, kuid mitte rohkem kui ettevõtte omakapitali suurus laenu väljastamine hetkel, laenu periood on üldjuhul 3 kuni 5 aastat, kuid mitte rohkem kui 10 aastat.

Kapitalilaen

Kapitalilaen on mõeldud juba mõnda aega tegutsenud, edukatele ja kiiresti arenevatele ettevõtetele, mis vajavad oma tegevuse laiendamiseks täiendavat kapitali, kuid ei vasta vajaliku suurusega pangalaenu saamise kriteeriumitele. Laenusumma on 64 000 – 1 100 000 eurot, kuid mitte rohkem kui ettevõtte omakapital laenu väljastamine hetkel, laenuperiood on üldjuhul kuni 5 aastat (maksimaalselt 10 aastat).

Stardilaen

Stardilaenuga on võimalik finantseerida alustavate ja kuni 2 aastat tegutsenud väikese ja keskmise suurusega ettevõtete ning FIE-de uusi investeeringuid kui ka käibevahendeid, pannes seeläbi alus kiirele kasvule. Tagatakse laenusid, mille tähtaeg kuni 60 kuud ja laenusumma 2 000 – 64 000 eurot.

Laenukäendus**Investeeringislaenu käendus**

Investeeringislaenu käendusega on võimalik tagada alustavate ja juba tegutsevate väikese ja keskmise suurusega ettevõtete uusi investeeringuid ja panna seeläbi alus kiirele kasvule. Investeeringislaenu käendus on mõeldud pikaajaliste investeeringute katmiseks: seadmete soetamine, tootmispinna ost, ehitus või renoveerimine. Maksimaalne võimalik käendussumma on 2 000 000 eurot ja käenduse ulatus kuni 75% laenu summast.

Käibelaenu ja arvelduskrediidi käendus

Käibelaenu käendusega on võimalik tagada alustavaid ja juba tegutsevaid väikese ja keskmise suurusega ettevõtteid. Laenukäendus sobib käibekapitali lühiajaliseks finantseerimiseks: varude soetamine, suuremahulise turunduskampaania läbiviimise ning muude kavandatud või kavandamata lühiajaliste väljaminekute katmiseks. Lisaks käibelaenule pakub KredEx käendust ka arvelduskrediidile. Maksimaalne võimalik käendussumma on 2 000 000 eurot ja käenduse ulatus kuni 75% laenu summast.

Pangagarantii käendus

Tagatavateks pangagarantiideks on väikese ja keskmise suurusega ettevõtete igapäevategevust hõlmavad garantiid: akreditiiv, maksugarantii, ettemaksugarantii, pakkumisgarantii, toetusgarantii, garantiiaja garantii. Maksegarantiid, ettemaksegarantiid, pakkumisgarantiid ja akreditiivi saavad taotleda alustavad väikese ja keskmise suurusega ettevõtted. Maksimaalne võimalik käendussumma on 2 000 000 eurot ja käenduse ulatus kuni 75% garantii summast.

Liisingikäendus

Liisingikäendust saab kasutada nii seadmete ja masinate kui ka hoonete ja kinnisvara ostmise finantseerimiseks. Käendus aitab suurendada ettevõtte rahastamisvõimalusi ja panna aluse kiirele kasvule. Liisingikäendus on mõeldud väikese ja keskmise suurusega ettevõtete seadmete ja masinate kui ka hoonete ning kinnisvara ostmise finantseerimiseks. Maksimaalne võimalik käendussumma on 2 000 000 eurot.

KredExi pakutavate laenude ja käenduste kohta vaata täpsemalt: <http://www.kredex.ee/1068>

Ekspordigarantiid

Ekspordigarantiidega toetab KredEx nii põllumajandustootjaid kui ka põllumajandustoodete töötlejaid.

Lühiajaline ekspordigarantii**EU garantii**

EU garantii on mõeldud väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele, kes ekspordivad OECD, sh EL riikidesse ning kelle ekspordikäive on alla 2 100 000 euro. EU garantii toimib sarnaselt kindlustusele: krediitkahju hüvitatakse garantiikatte ulatuses. EU garantii puhul pakub KredEx ettevõtjale fikseeritud 85% suurust garantiikatet. EU garantiid on ettevõtjal võimalik kasutada, kui välisostjale antav maksetähtaeg ei ületa 60 päeva.

Käibegarantii

Käibegarantii on mõeldud ettevõtetele, kes ekspordivad oma kaupa või teenust OECD, sh EL riikidest väljapoole. Käibegarantiiga kindlustab ettevõtte oma eksporditehingud käibepõhiselt. Garantiid on võimalik kasutada kui ostjale antav maksetähtaeg ei ületa 12 kuud, s.t. garantii on kasutatav enamasti tarbekaupade, tooraine jms. lühiajaliste kaupade ekspordil. Käibegarantii toimib sarnaselt kindlustusele: poliitilise või kommertsriski tagajärjel tekkinud kahju hüvitatakse garantiikatte ulatuses. Garantiipremiat arvestatakse ekspordikäibelt, garantiikatte kommertsriskide puhul kuni 90% ja poliitiliste riskide puhul kuni 100%.

Pikaajaline ekspordigarantii**Tarniakrediidi garantii**

Tarniakrediidi garantii on eksportijale mõeldud ekspordigarantii, mis tagab krediidi mittetagastamise riski, mis tuleneb välisostja pankrotistumisest või osamaksete peatamisest või ostja asukohariigi poliitilistest otsustest. Kui kommertsriski realiseerumise tagajärjel (nt. pankrot) ei tasu välisostja tähtaegselt osamakset ega intressi, on eksportijal võimalus saada KredExilt garantiihüvitist kuni 90% ulatuses ostja poolt tasumisele kuuluvast summast. Kui tarnija ei saa osamakset ostja asukohariigis esinevate poliitiliste sündmuste tõttu, hüvitab KredEx eksportijale kuni 100% ostja poolt tasumisele kuuluvast summast.

Ostjakrediidi garantii

Ostjakrediidi garantii on mõeldud pangale, mis annab eksporditava toote ostjale või selle ostja pangale laenu. Laen väljastatakse laenulepingu alusel. KredEx väljastab laenu andnud pangale ekspordigarantii, mis tagab laenu mittetagastamise riski.

Liisingugarantii

Liisingugarantii on mõeldud finantsasutusele, mis annab eksporditava toote ostjale krediiti. Krediit väljastatakse liisinglepingu alusel. KredEx väljastab finantsasutusele ekspordigarantii, mis tagab liisinglepingu järgsete maksete mittetagastamise riski.

Tootmisriski garantii

Tootmisriski garantii katab Eesti eksportöörile välisostjaga sõlmitud lepingu täitmisega seotud kulud juhul, kui eksportöör on sunnitud peatama tellitud kaupade tootmise või lepinguliste kohustuste täitmise põhjusel, et ostja ei ole võimeline või keeldub tellitud kaupade vastuvõtmisest poliitilise või äririski realiseerumise tõttu. Garantiikate katab 90-100% lepinguliste kohustuste täitmiseks või lepinguga ettenähtud kaupade tootmiseks tehtavatest netokuludest.

Investeeringugarantii

Investeeringugarantii on mõeldud Eesti ettevõtetele ning neid finantseerivatele pankadele kaitsmaks välisriikidesse tehtavate otseinvesteeringutega kaasnevate poliitiliste riskide eest. Garantiiga saab üldjuhul kindlustada tehtavaid otseinvesteeringuid uude ettevõttesse või läbi osaluse omandamise juba olemasolevas ettevõttes. Soovi korral võib investor lisaks esialgsele investeeringule kindlustada ka näiteks tulevikus oodatavad dividendimaksud. Lisaks on garantiiga võimalik kindlustada poliitilise riski vastu kesk- ja pikaajalisi omanikelaene, pangalaene ja laenugarantiisid. KredEx väljastab investeeringugarantiisid kolmeks kuni viieteistkümneks aastaks ning saab katta kuni 100% poliitilisest riskist.

KredExi pakutavate ekspordigarantiide kohta vaata täpsemalt: <http://www.kredex.ee/1067>